

ALIM GÜCÜ AZALDI BESLENEMİYORUZ!

Yükselen döviz fiyatları ve artan işsizlikle birlikte gıda enflasyonundaki artışın vatandaşın alım gücünü büyük ölçüde azalttığına dikkat çeken Toprak, vatandaşın düzgün beslenemediğini söyledi

TEMEL HARCAMALAR ÇOK YÜKSEK

Gıda enflasyonu ile gıda ürünlerine ulaşmak zorlaşırken ulaşılabilen ürün ise dar gelirlinin cebini zorluyor. TÜRK-İŞ'in yaptığı 2024 Temmuz ayı araştırmasının sonucuna göre; dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 19 bin 234 TL. Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut kira, elektrik, su, yakıt, ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ise (yoksulluk sınırı) 62 bin 652 TL. Bekar bir çalışanın 'yaşama maliyeti' ise aylık 24 bin 901 TL oldu. 2024 yılı için ülkemizde belirlenen asgari ücret ise 17 bin 2 lira. Yani dört kişilik bir ailede 3 kişi asgari ücrete çalışsa dahi yine de yoksul.

SABİT GELİRİ OLANLAR İÇİN YIKICI

Asgari ücretin açlık sınırının altında kaldığı ülkemizde gıda harcamalarının hane bütçesinde önemli bir paya sahip olduğunu söyleyen TMMOB Gıda Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Uğur Toprak, "Yükselen döviz fiyatları ve artan işsizlikle birlikte gıda enflasyonundaki artış vatandaşın alım gücünü büyük ölçüde azaltıyor. Yurttaşlar indirim günlerini takip edip hangi ürün nerede daha uygun fiyatlı diye araştırıyor, halk ekmeklerin önünde uzun kuyruklarda dakikalara bekliyor. Pazanlar kapanma saatlerine yakın alışverişe giden hatta ne yazık ki pazar toplandıktan sonra geride kalanları toplamak zorunda kalan yurttaşlarımızı da görüyoruz. Sonuç olarak enflasyon sabit bir gelir olan ve emek gücüne dayanan kesimler için yıkıcı" dedi. >> 10'DA

Temel tüketim ürünleri lüks oldu

Türkiye'nin gıda enflasyonu sıralanmasında ilk sırada yer alması hakkında konuşan Toprak, "Günlük yaşamımızda yoğun olarak hissettiğimiz yüksek enflasyon, özellikle gıda ürünlerinde yüzde 50'nin üzerinde fiyat artışlarına neden oldu" dedi

Türkiye dünya ülkeleri arasında gıda enflasyonunda ilk sırada bulunuyor. Son yıllarda ise tarım ürünü üreticisinin kar edememesi nedeniyle üretici üretimden çekilmeye başladı. Yaşanan bu durum hem yeterli gıdaya ulaşmayı engellerken hem de nitelikli gıdaya ulaşımı engelledi. Gıda enflasyonu ile gıda ürünlerine ulaşmak zorlaşırken ulaşılabilen ürün ise dar gelirin cebini zorluyor. TÜRK-İŞ Araştırmasının Temmuz 2024 ayı sonucuna göre; dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapılması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 19 bin 234 TL. Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ise (yoksulluk sınırı) 62 bin 652 TL. Bekâr bir çalışan "yaşama maliyeti" ise aylık 24 bin 901 TL oldu. 2024 yılı için ülkemizde belirlenen asgari ücret ise 17 bin 002 lira. Yani 4 kişilik bir ailede 3 kişi asgari ücrete çalışsa dahi yine de yoksul. TMMOB Gıda Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Uğur Toprak, "Asgari ücretin açlık sınırının altında kaldığı ülkemizde gıda harcamaları, çok büyük bir kesim için en fazla harcama kalemi ve hane bütçesinde de önemli bir payı sashıp. Yükselen döviz fiyatları ve artan işsizlikle birlikte gıda enflasyonundaki artış vatandaşın alım gücünü büyük ölçüde azaltıyor" dedi.

ENFLASYON YÜZDE 50'NİN ÜZERİNDE

Gıda ürünlerindeki enflasyonun yüzde 50'nin üzerine çıktığını belirten Toprak, "Uzun yıllardır devam eden ve giderek derinleşen ekonomik krizin boyutu, son dönemde uygulanan politikalar nedeniyle büyümüş ve emeğiyle geçinen herkesin yaşamını olumsuz etkilemiştir. Başlangıçta kur artışı ve yüksek borçluluk olarak kendini gösteren kriz, uzun zamandan beri hayat pa-

halığı, işsizlik, güvencesizlik, geçim zorluğu, yoksulluk ve açlık gibi sosyal boyutlar kazanmış durumdadır. Gelinen noktada bu durum geniş halk kesimlerinin en önemli sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Son zamanlarda etkisini gündelik yaşamımızda yoğun olarak hissettiğimiz yüksek enflasyon, özellikle gıda ürünlerinde yüzde 50'nin üzerinde fiyat artışlarına neden olmuştur. Halkımızın büyük çoğunluğunu oluşturan ücretli ve dar gelirlili kesimlerin gelirlerinde herhangi bir artış olmasına karşın, gıda fiyatlarındaki bu olağan üstü yükseliş, gıdaya erişimi her geçen gün zorlaştırmakta, geniş halk kitleleri için gıda güvenliği ve gıda güvenliği tehlikeye girmektedir. Gıda fiyatlarındaki sürekli artış sonucu et ve süt ürünleri, yumurta, yağ, bakliyat, şeker gibi temel gıdalar ulaşılması zor ve lüks tüketim mali haline gelmiştir. Şu an ülkemizde yeterli ve dengeli beslenemeyen

yüzbinlerce insan, yoksulluğun en alt seviyesi olan temel ihtiyaç maddelerine ulaşamama ve açlık riski ile karşı karşıya kalmışlardır" diye konuştu.

KARBONHİDRAT TÜKETİMİ ARTTI

Etibir'in verilerine göre pandemi döneminde et tüketimi yüzde 33 azalırken Makarna Sanayicileri Derneği'nin verilerine göre makarna tüketimi yüzde 25 artış gösterdiğini söyleyen Toprak, "Bu duruma en büyük etken de artan gıda enflasyonu. Bu durum vatandaşın gıda alışverişinde öncelikli olarak fiyat kriterini baz almasına ve hangi ürün, nerede ucuzsa oraya yönelmesine neden olmaktadır. Burada da karşımıza iki büyük sorun çıkmaktadır; birincisi neredeyse hammaddede fiyatına satılan ve merdiven altı veya kayıt dışı şekilde uygun olmayan koşullarda üretilen gıda maddeleri, ikincisi ise taktit ve taşış. Her iki durum da halk sağlığı açısından risk teşkil etmektedir. Gıda fiyatlarındaki bu yüksek artış, bir başka sorunu da beraberinde getirmektedir. Halkımız, göreceli ucuz olduğu için merdiven altı üretim de-

nilen, nerede ve ne koşulda üretildiği belli olmayan, büyük oranda taktit ve taşış yapılan ve hatta sağlık riski taşıyan gıdalara yönelmektedir. Gıda mühendislerinin çalıştırılmadığı, kayıt dışı üretim yapılan ve yeterince denetlenmeyen bu işletmelerde gıda güvenliğinin sağlanamaması, tüketicilerin hem aldatılmasına hem de sağlık riski ile karşı karşıya kalmalarına sebep olmaktadır. Yine gıda fiyatlarındaki bu hızlı artış, stokçuluğu teşvik etmekte ve ürünlerin depolarda istiflenmesine neden olmaktadır. Bu durum, birçok fırsatçının haksız kazanç elde etmesine, üreticinin para kazanmadığı gibi; tüketicilerin de gıda ürünlerine çok daha pahalıya ulaşmasına yol açmaktadır. Stokçulukla birlikte, belli gıda maddelerinin piyasada bulunamaması, önümüzdeki süreçte yaşanacak önemli sorunlardan biridir" şeklinde konuştu. Vatandaşların artan enflasyonlardan dolayısıyla marketlerde indirim günleri kovaladığını belirten Toprak, "Yüksek kur politikası sonucu her geçen gün yabancı paralar karşısında değeri düşen Türk Lirası nedeniyle, günlük on doların altında bir gelir ile geçin-

mek zorunda kalan geniş halk kitleleri için yaşam, her zamankinden daha da zorlaşmıştır. Asgari ücretin altında maaş alan emekliler için ise durum tamamen içinden çökmez halindedir. Bunun sonucu, semt pazarlarında akşam saatlerinde çürük ve yerlere atılmış gıdaları toplayanların sayısını her geçen gün arttırmış olabileceğini görmekteyiz. Aynı zamanda, dar geliri aileler yeterli ve dengeli beslenemeyen, çocukların bedensel ve zihinsel gelişimi için gerekli olan protein oranı sofrada azalmakta, buna karşılık sağlıksız gelişime neden olabilecek karbonhidrat oranı ise artmaktadır. Asgari ücretin açlık sınırının altında kaldığı ülkemizde gıda harcamaları, çok büyük bir kesim için en fazla harcama kalemi ve hane bütçesinde de önemli bir payı sashıp. Yükselen döviz fiyatları ve artan işsizlikle birlikte gıda enflasyonundaki artış vatandaşın alım gücünü büyük ölçüde azaltıyor. Yurttaşlar indirim günlerini takip edip hangi ürün nerede daha uygun fiyatlı diye araştırıyor. Halk ekmeçlerin önünde uzun kuyruklarda dakikalarca bekliyor. Çünkü 5 kuruşun dahi önemi hane bütçesi için oldukça büyük. Pazanın kapanması saatlerine yakın alışveriş giden hatta ne yazık ki pazar toplandıktan sonra geride kalanları toplamak zorunda kalan yurttaşlarımız da görüyoruz. Sonuç olarak enflasyonun sabit bir geliri olan ve emek gücüne dayanan kesimleri için yıkıcı. Diğer yandan, gıdaların üretiminde ilk aşamayı oluşturan çiftçilerimiz ise her geçen gün üretimden kopmaktadır. Mazot, gübre ve yem gibi temel girdi fiyatlarındaki olağanüstü artışlar sonucu, çiftçi ürettiği ürünü maliyetin altında satmak zorunda kaldığından, bir yıllık çabasının sonucunda zarar etmektedir. Dolayısıyla, almış olduğu kredileri ödeyemeyen, her geçen yıl borçları artmakta ve sorun içinden çıkılmaz bir hal almaktadır. Bu olumsuz gidişatın doğal sonucu olarak, çiftçimiz üretimi terk etmektedir. Tüm bunlar da bize, eğer kısa zamanda tamamsal üretimde yeterli ve etkili önlemler alınmaz ise gıdaya ulaşmakta daha da zorlanacağımızı, gıda güvenliğimizin çok büyük yara aldığı ve gıdada tam anlamıyla dışa bağımlı hale geleceğimizi göstermektedir" açıklamasında bulundu.